

Олег Агарков

доктор політичних наук, професор,
професор кафедри психології
(Дніпровський гуманітарний університет)

ФІЛОСОФСЬКО-ІСТОРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В КОНТЕКСТІ АНАЛІЗУ ВПЛИВУ МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ НА СУСПІЛЬСТВО ТА КУЛЬТУРУ

Філософсько-історичні студії та масові комунікації - це дві сфери, які пов'язані між собою тісніше, ніж можна було б подумати на перший погляд. Сучасні масові комунікації мають величезний вплив на суспільство, культуру та сприйняття світу. У цьому контексті важливо зрозуміти, як філософсько-історичні студії можуть допомогти зрозуміти та аналізувати вплив масових комунікацій на суспільне життя. Філософські та історичні дослідження - це напрямки, на які великий вплив здійснила еволюція масових комунікацій протягом багатьох років.

З розвитком технологій масові комунікації стають дедалі важливішим аспектом суспільного життя. Це впливає на те, як люди взаємодіють з іншими, як споживаємо інформацію і як вони розуміють світ навколо себе. Масові комунікації мають величезний вплив на людське життя та культуру. Завдяки швидкому розвитку технологій, комунікаційні мережі стали надзвичайно доступними та поширеними, що робить їх одним із найважливіших інструментів у формуванні світогляду та сприйняття історичних подій. Однак, важливо пам'ятати, що комунікаційні мережі є лише каналом передачі інформації, але її інтерпретація та сприйняття залежить від філософських поглядів та історичних надбань.

Одним з актуальних питань у філософсько-історичних студіях та масових комунікаціях полягає є розумінні того, як історичні факти та події тлумачаться та інтерпретуються у наш час. Філософські погляди на історію та її роль у суспільстві можуть впливати на сприйняття та інтерпретацію історичних подій. Наприклад, постмодерністи у своїх філософських поглядах на історію звертають увагу на те, що історія має розумітися як набір різних наративів, які можуть бути суперечливими та взаємно виключними [1, с. 25]. Такі погляди можуть впливати на те, як масове суспільство сприймає інформацію про історичні події.

Іншим актуальним питанням є взаємодія масових комунікацій з політичною сферою. З одного боку, масові комунікації можуть бути інструментом впливу на політичні процеси та формування громадської думки [2, с. 14]. З іншого боку, важливо враховувати вплив політичних структур на масові комунікації, зокрема на засоби масової інформації. У багатьох країнах існують медіа, які знаходяться під контролем уряду або певних політичних сил, що може призводити до зміщення фокусу інформації та зміни сприйняття громадськістю певних політичних подій [3, с. 67].

Одним із найважливіших питань у цій галузі є те, як масові комунікації впливають на розуміння історії. У минулому домінує оповідання про історію

контролювалося кількома обраними людьми чи групами, які мали право контролювати, яку інформацію поширювати на маси. Однак з появою технологій масової комунікації, таких як Інтернет та соціальні мережі, можливість формувати історичні наративи стала децентралізованою. Будь-хто, хто має доступ до комп'ютера або смартфона, тепер може поділитися з усім світом своєю версією історії.

Ця демократизація історичних наративів має як позитивні, так і негативні наслідки. З одного боку, вона припускає більшу різноманітність поглядів та інтерпретацій історії. Люди з усіх верств суспільства тепер можуть робити свій внесок у історичний дискурс, і це може призвести до більш тонкого і точного розуміння минулих подій. З іншого боку, це також відкриває двері дезінформації, пропаганді та поширенню теорій змови. Без загального розуміння основних фактів історії стає важко вести продуктивні розмови про спільне минуле.

Ще одна проблема, що виникає на стику філософських та історичних досліджень із масовими комунікаціями, — це роль соціальних мереж у формуванні політичних та культурних переконань. Платформи соціальних мереж, такі як Facebook, Twitter та Instagram, стали потужними інструментами для обміну політичними повідомленнями та мобілізації. Вони дозволяють окремим особам та групам спілкуватися з однодумцями з усього світу та об'єднуватися навколо спільних цілей та цінностей.

Однак недоліком цього є те, що соціальні мережі також можуть призвести до поширення екстремістських ідеологій та поляризації політичного дискурсу. Алгоритми, що лежать в основі цих платформ, призначені для показу користувачам контенту, з яким вони, ймовірно, будуть взаємодіяти, що може створювати відфільтровані інформаційні бульбашки і ехо-камери. Це може призвести до ситуації, коли люди отримують лише інформацію, що підтверджує їх існуючі переконання, що може ускладнити продуктивне спілкування з людьми, які дотримуються інших поглядів.

Нарешті, однією з найбільших проблем на стику філософсько-історичних досліджень із масовими комунікаціями є питання про те, як зберегти культурну спадщину в епоху цифрових технологій. Інтернет дозволив зберігати величезну кількість інформації та ділитися нею з людьми по всьому світу. Однак це також означає, що культурна спадщина є вразливою для знищення, маніпуляцій та втрати.

Для вирішення цього завдання необхідно розробити нові методи та технології збереження та архівування цифрового контенту. Це включає все, від веб-сайтів і повідомлень в соціальних мережах до цифрових творів мистецтва і відеоігор. Необхідно зробити так, щоб культурна спадщина була доступна майбутнім поколінням і щоб вона була захищена від руйнівної дії часу та технологічного старіння. Розуміння впливу масових комунікацій на суспільне життя та здатність аналізувати цей вплив може допомогти особам стати більш свідомими та критичними споживачами масових комунікацій та забезпечити більш етичне та ефективне використання цих засобів. Особливо важливо

враховувати вплив масових комунікацій на молоде покоління, яке стає все більш вразливим до негативного впливу засобів масової інформації. Наприклад, поширення фейків, образливих та дискримінаційних матеріалів може негативно впливати на психологічний стан та світогляд молодих людей [4].

Отже, актуальні питання філософсько-історичних студій та масових комунікацій пов'язані з розумінням інтерпретації історичних подій, впливом масових комунікацій на політичну сферу та етику використання засобів масової інформації. Для розуміння цих питань важливо враховувати філософські погляди на історію та роль масових комунікацій у формуванні громадської думки та культури.

Питання масових комунікацій та їх впливу на суспільство та культуру є досить актуальними в сучасному світі. Соціальні мережі, засоби масової інформації та інші форми масових комунікацій стали невід'ємною частиною суспільного життя. Проте, важливо розуміти, як ці засоби впливають на людську свідомість та сприйняття світу, і як можливо використовувати ці засоби, щоб розвивати українське суспільство та культуру в більш гуманістичний спосіб.

Перетин філософських та історичних досліджень з масовими комунікаціями є важливою і складною площиною для наукових доробок, яка представляє безліч проблем і можливостей. Розуміючи, як масові комунікації впливають на суспільне розуміння історії, політичних та культурних переконань та культурної спадщини, можливо працювати над створенням більш справедливого та рівноправного світу для всіх.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Lyotard, J.-F. *The Postmodern Condition: A Report on Knowledge*. University of Minnesota Press, 1984. 110 p.
2. McQuail, D. *McQuail's Mass Communication Theory*. Sage Publications, 2010. 632 p.
3. Curran, J. *Media and Power*. Routledge, 2011. 232 p.
4. Livingstone, S., & Helsper, E. Gradations in digital inclusion: children, young people and the digital divide. *New Media & Society*, 2007. 9(4) P. 671-696.